

Zagreb, 3. srpnja 2020. godine

UDRUGA ZEMLJANE STAZE

1. Zdrava hrana može biti samo ona koja ne sadrži rezidue pesticida i drugih kemijskih sredstava koja se koriste u proizvodnji hrane. Iz tog su razloga (između ostalih) donesene strategije "Od polja do stola" koja se nalazi u središtu Europskog zelenog plana, te Strategija EU za bioraznolikost do 2030. Smatrate li da je implementacija spomenutih strategija od prioritetne važnosti za kreiranje održivog sustava proizvodnje zdrave hrane u Republici Hrvatskoj?

Slažemo se s tvrdnjom o važnosti održive proizvodnje zdrave hrane i strategije razvoja koja će po uzoru na EU strategiju „Od polja do stola“ obuhvatiti cijeli lanac od proizvodnje, preko prerade, do trgovine, ugostiteljstva i krajnje potrošnje. Upravo je to koncept na kojemu se temelji nacrt buduće strategije poljoprivrede, a koji je predstavljen javnosti na nizu prezentacija održanih u lipnju ove godine. Strategijom se uvažavaju specifične potrebe hrvatskih poljoprivrednika, ali je istovremeno uklopljena u širi europski kontekst kojega određuju zajednička poljoprivredna politika Europske unije te nedavno objavljeni Europski zeleni plan, strategija "Od polja do stola" te Strategija bioraznolikosti EU-a. Jedna od planiranih aktivnosti je poticanje partnerstava između proizvođača i kupaca u kratkim opskrbnim lancima, unutar koje će se poticati uspostava boljih veza između proizvođača, domaćih kupaca i financijskih institucija. Suradnjom između poljoprivredno-prehrambenih proizvođača i kupaca lokalnih proizvoda u strateškim segmentima tržišta, osobito u preradi i marketingu, maloprodaji te ugostiteljstvu, osigurat će se integrirana ulaganja, obrtni kapital, tehnička pomoć i marketinška podrška.

Također, već ranije spomenuti koncept kružnog biogospodarstva nudi velike prilike za pokretanje gospodarskih aktivnosti u ruralnim područjima. Nacrt strategije predviđa i bolju povezanost poljoprivrede i turističke djelatnosti, između ostaloga i razvojem planova brendiranja i marketinga turističkih destinacija i njihovih turističkih partnera u koje će biti uključena poljoprivredno-gastronomska turistička ponuda zasnovana na kulturnim i regionalnim značajkama i autentičnim kulinarskim iskustvima koja uključuju lokalne, zdrave i svježije proizvode.

2. Strategija "Od polja do stola" predviđa smanjenje upotrebe i rizika od pesticida za 50% do 2030. godine. Očekuje se da bi smanjena upotreba i rizik od kemijskih pesticida imali pozitivne zdravstvene učinke jer bi umanjili izravnu izloženost pesticidima samih korisnika pesticida, uključujući poljoprivrednike, kao i sveopću javnost, posebno one građane RH koji žive u ruralnim područjima. Ovi pozitivni utjecaji na zdravlje mogli bi se pretvoriti u ekonomske koristi (smanjeni izdaci za zdravstvo, veća produktivnost rada). Ciljevi smanjenja upotrebe pesticida u kombinaciji s ograničenjima upotrebe bili bi odgovor na zahtjeve građana za većom dostupnosti i većim izborom zdrave, lokalno uzgojene hrane. To bi ojačalo položaj poljoprivrednika i ruralnih zajednica u društvu, kao dobavljača zdrave hrane, u relaciji na okoliš. Smatrate li ove strategije korisnima i ostvarivima?

Osnovni cilj poljoprivredne proizvodnje je osigurati stanovništvu dovoljne količine zdravstveno ispravne hrane, po prihvatljivim cijenama za cijelo stanovništvo. Promišljanja i nastojanja da se smanji uporaba sredstava za zaštitu bilja u cilju očuvanja zdravlja ljudi, životinja i okoliša su dobrodošla i neke dosadašnje prakse sigurno se mogu i moraju mijenjati. U kojoj mjeri i kojom brzinom će te promjene nastati ovisi o pronalasku novih rješenja za suzbijanje štetnih organizama na poljoprivrednim kulturama jer ugroza od njih prijeti i dalje, ona neće nestati. Na tome rade znanstvenici i stručnjaci u cijeloj Europi, na traženju adekvatne zamjene za dosadašnja sredstva za zaštitu bilja i prakse. Proizvođači koji ulažu znatna novčana sredstva u proizvodnju moraju moći obraniti usjeve/nasade od štetnih organizama i imati sigurnu i stabilnu proizvodnju, a mora postojati i njihova motiviranost da mijenjaju dosadašnje prakse. Zalažemo se za ostvarivanje zacrtanih ciljeva i djelovat ćemo angažirano u tome smjeru, pri čemu će učinkovitost realizacije strategije ovisiti o raspoloživim financijskim sredstvima za Zajedničku poljoprivrednu politiku i proračun.

3. Planirate li doprinijeti implementaciji Nacionalnog akcijskog plana za postizanje održive uporabe pesticida, kao i minimiziranju derogacija, osobito kad se radi o primjeni pesticida iz zraka?

Uprava za stručnu podršku razvoja poljoprivrede i ribarstva sudjeluje u izradi NAP-a. Treba naglasiti da Uprava od 1997. godine provodi izvještajno prognozne poslove za zaštitu bilja. Sustavno se prati i bilježi dinamika pojave, intenzitet napada i rasprostranjenost, štete i mjere suzbijanja određenih štetnih organizama. Na temelju podataka prikupljenih u izvještajnim poslovima, u prognoznim poslovima predviđa se jačina pojave, određuju optimalni rokovi i mjere suzbijanja štetnih organizama te se izrađuju preporuke za poljoprivredne proizvođače. U suzbijanju štetnih organizama primjenjuju se različite mjere, pri čemu se teži stručnijoj primjeni sredstava za zaštitu bilja i povećanoj primjeni ekološki povoljnijih mjera zaštite bilja. Na taj način se doprinosi i smanjenju onečišćenja okoliša. Pravodobna prognoza značajno smanjuje troškove u zaštiti bilja, a samim tim i troškove u poljoprivrednoj proizvodnji.

Primjena sredstava iz zraka na poljoprivrednim površinama nije dozvoljena sukladno Uredbi 1107/2009 i Zakona o održivoj uporabi pesticida (NN14/14).

S poštovanjem,

Hrvatska demokratska zajednica